

Ameriko. V letalu so bili 4 piloti, udeleženci svoječasnega poleta general Balbove letalske eskadre iz Italije na svetovno razstavo v Čikagi. Pri tokratnem preletu Atlantskega Oceana je zgubilo letalo zaradi slabega vremena smer, je zašlo ob brazilsko obal, kjer se je tako poškodovalo, da ni moglo nadaljevati vožnje. Ranjena sta bila pri tem prisilnem pristanku dva letalca. Prelet iz Rima v Brazilijo je trajal 46 ur.

Razne novice.

Divjega prašiča ustrelil. Na Šobru v župniji Sv. Križ nad Mariborom je ustrelil g. Perko v svojem lovišču 160 kg težkega divjega merjasca.

Najdba ženskega trupla. Od lisic močno razjedeno truplo 20—25letne ženske je našel v gozdu nad Debrom pri Laškem lovec. Ljudje govorijo, da gre v tem slučaju za brezposelno delavsko hčer od Sv. Jederti.

S ponarejenimi tisočaki so kupovali nakupovalci italijanskega živinskega prekupca konje krog Dohove in proti Zagrebu.

Take slučaje bo treba izirebiti.

Obsojeni goljuf. Pred malim senatom v Mariboru se je zagovarjal dne 30. januarja Jaromir Risy, čehoslovaški državljani in knjigovodja po poklicu. Ogoljufal je razne mariborske trgovce in obrtnike za laži-posredovanja v Beogradu in za znižanje davkov za 60.000 Din. Obtoženi je bil obsojen na 18 mesecev robije.

Iz obupa v prostovoljno smrt. Zadnjega januarja so našli na Pobrežju pri Mariboru, v podstrešni sobici na Ptujski cesti obešenega 49letnega brezposelnega zasebnega uradnika Konrada Zigmara. Bil je dve leti brez dela in zaslužka.

Obsodba radi prekoračenja silobrana. Mariborsko sodišče je obravnavalo

dne 31. januarja naslednji slučaj, ki kaže, kako jo lahko neprevidnež radi šale smrtno izkupi. Nenameravano krvavo dejanje se je odigralo dne 3. dec. v Žicah v srezu Sv. Lenart v Slov. gor. 23letni delavec Janez Kranjc se je vračal zvečer od posestnika Lorberja, kjer je delal. Za njim sta šla Lorber in hlapec Friderik Ratmon in njegov tovariš Koletnik. Vedela sta, da so zagrozili fantje Kranjcu s tepežem, pa sta ga hotela postrašiti. Potegnili sta si klobuke na oči, zavihala ovratnike ter napadla Kranjca. Ratmon ga je za šalo prijel od zadaj, pa je odskočil s smrtno rano v prsni. Kranjc je v strahu pred pravim napadom potegnil nož in zadel Ratmonu smrten sunek. Zaradi prekoračenja silobrana je bil obsojen na leto dni zopora.

Sicer občudovanja vreden korenjak, ki je pa le podlegel. Lani dne 20. sept. so se sešli pri nekem kmetu v Večeslavcih kočuhaci. Slednjič je došlo do prepira med dvema. Pijani 27letni Janez Mencinger je vrgel svojega nasprotnika. Slednjemu je priskočil na pomoč Franc Madjar, ki si je bil dober s prepirljivcem in ju je hotel zlepa razmiriti. Madjarovo posredovanje je Mencingerja razljutilo. Z vso silo je udaril Madjara z železno babico po glavi. — Drugo jutro za tem se je v prepir, mež in pretep zapletena trojica pomirila. Madjar je pa vendar vsled udarca čutil bolečine v glavi in je en mesec za tem umrl. Raztelesenje je ugotovilo, da je živel udarjeni Madjar en mesec s prebito lobanjo. Mariborsko sodišče je obsodilo Mencingerja, ki je priznal dejanje, na 6 let robije in na 5 let častne izgube.

Žalostna smrt dveh mladih. Dne 30. januarja so našli ne daleč od mosta preko Savinje v Grižah v vodi truplo 22letnega čevljarkega pomočnika Jožefa Šketa iz Žalca, in 22letne Berte Rizmal iz Braslovč. Komisija je dognala, da sta Šketa in Rizmalova stopila v plitvo Savinjo, se povezala med seboj z vrvjo. Fant je vzel samokres,

ustrelil skozi sence dekleta in nato še sebe. Predigra k žalostnemu dejanju je ta-le: V nedeljo se je odpravil Šketa z avtotaksijem iz Žalca v Celje po svojo izvoljenko, ki je bila tamkaj v službi. Iz Celja sta se odpeljala v Žalec, kjer sta v neki gostilni skupno večerjala. Nato sta se odpeljala iz Žalca v St. Peter, kjer sta ostala do 2. ure popoldne. Nadaljevala sta še pot do graščine Braslovče, kjer se je šofer poslovil od para in je odbrzel z avtomobilom proti Braslovčam. Obvestil je orožnike, da sta se najbrž odločila njegova potnika za prostovoljno smrt. Žandarji so šli za mladima, a na grižkem mostu je prenehala vsaka sled. Našli so ju, kakor že omenjeno, v pondeljek. Vzrok prostovoljne smrti je gotovo nepremišljena — nesrečna ljubezen in pomanjkanje zaupanja v Boga.

Požig. Krog polnoči na 1. februarja je izbruhnil ogenj v skladišču Nikole Pavliniča v Zagorju, kjer je bilo shranjenega nad dva vagona suhega lesa ter drva strank. Poleg lesa in drv je zadušil ogenj 20 kur in komaj so oteli delavnice avto občinskega blagajnika. Gasilci so omejili požar, ki je povzročil 70.000 Din škode. Stanovalec je videl iz okna, kako sta prihitela četrt ure pred izbruhom ognja dva neznanca v skladišče, zllila dve steklenici petroleja po lesu, užgala ter zbežala. V tem slučaju gre gotovo za maščevanje.

Smrtonosna stava. V noči 27. januarja so popivali fantje v Šenčurju pri Kranju v Gašperlinovi krčmi pozno v noč. Ko je že bilo dovolj pijače, so sklenili zbrani, da bodo pili za stavo žganje ter so se lotili likerja. Stavo je dobil 22letni Janez Molnar, edini sin posestnika p. d. Jereba. Tovariši so odnesli nezavestnega k njegovim znancem, da bi se tamkaj prespal ter iztreznil. Drugo jutro so našli nesrečnega fanta mrtvega. Sodno raztelesenje je ugotovilo, da je postal mladec žrtev zastrupljenja z alkoholom, ker je bil sicer povsem zdrav.

Prvi vodovod za mineralno vodo.

Posebna komisija pod vodstvom prof. Petra Lemoineja je dognala, da se nahaja 500 m pod Parizom vodni bazen, ki ne hrani le navadne pitne vode, ampak 80 stopinj gorko slatino, ki vsebuje zelo veliko radija. Strokovnjaki so resnega mnenja, da bi bila ta topla voda izredno zdravilna, ohlajena pa za navadno dnevno uporabo. — Stalno se mogočno razvijajoči Pariz trpi na pomanjkanju vode. Načrt gre za tem, da bi zgradili nov vodovod, ki bi dopeljal dovolj potrebne vodne količine iz doline reke Loire. Odkritje vodnih zakladov pod pariškimi as-

Januš Golec:

5. nadaljevanje.

KRUCI

Ljudska povest po zgodovinskih virih.

Niti en strel ni padel, ko so planili po polnoči Veržejci nad Bakovce. Krucevske tabornike, kmete, žene in deco je prebudil iz najtrdnjše spanja šele bojni krik nenadnih napadalcev, prasketanje na vseh koncih vasi podtaknjenega ognja, strahoviti lajež psov, ki so se morali natepsti v tej grozni noči iz vseh delov Prekmurja in se zbrati ravno v Bakovcih.

Na smrt preplašeni vaščani so vreli iz gorečih hiš, letali kakor ob pamet po naselju, kjer so jih pobijali brez ozira na spol ter starost pobesneli strelci. Pobež je bil odrezan od severa, je pač vrelo vse v južni smeri proti potoku. V to krdelo nesrečnih iznenadencev so se zaganjali stekli psi, grizeč, česajoč in napadajoč z vso besnostjo vsacega, ki jim je prekrižal pot. Na vseh koncih obupni klici, lajanje psov, prasket do neba segajočih ognjenih zubljev — — — Iz te zmede je odmevala od klanja in nočnega požara podivjana zahteva strelcev: »Izročite nam Kruca Godrnjo; vrnite nam našo Vido!«

Celi Bakovci so že bili oviti v od plamenov bleščečo meglo dima, ko sta planila od glavnega krdega napadalcev dva postavna jezdeca in krenila proti nekakemu vlastelinskemu dvoru, za dober streljaj izven sela. Karol Ropoša je rignil kakor razjarjen ogrski vol: »Tamle Franc, je dom pasjega sinu! Nikdo nama ne sme uiti živ!«

Jezdeca sta se pognala kar preko plota na glavno in bolj nizko zgrajeno dvorišče. Nikjer žive duše, da bi se postavila v bran. Vse tiho in mirno... Le po hlevih je mukala živina, krulile svinje in iz hiše je bilo čuti vekanje dojenčka. Franc je prižgal plamenico. Pokazala je isti položaj kakor tema. Pretaknila sta vse kote, vdrla v klet. Nikjer človeka — čuvarja tako velikega doma! Niti enega hlapca ter deklet ni bilo na spregled, kaj šele, da bi se bil od kod prikazal tolikanj zaželjeni gospodar s svojimi Kruci! Še nekrat sta prebrskala vse izbe in kleti. Klicala sta Vido in vpila iz polnih grl, da bi sploh priklicala človeško bitje. Od povsod le prazni odjek lastnega glasu, živalsko mukanje iz hlevov in zaripli vek nedolžnega nebogljenca, čisto zapuščenega v zibelki... Franc je še nekaj klasturil po dvorišču, do ne-

Znatno škodo so napravili vlomilci, ki so obiskali v noči Balantovo krčmo v Škofji Loki.

Sum na požig. Bled in okolica sta znana, da strahuje tamošnje prebivalstvo že dalje časa zločinsko požigalčeva roka. Požigalec je v letošnji zimi nekaj časa miroval, pa se je sedaj spet pojavil in beležijo na Bledu v kratkem kar dva požara. V Zaki blizu postaje je upepelil ogenj v noči gospodarsko poslopje g. Hermana Goldnerkreuzza. Zopet v noči je uničil ogenj leseno prvo nadstropje Rechbahove vile. Ostalo je samo pritličje, ki pa je tudi poškodovano. Požrtvovalnim sosedom gre zasluga, da se ogenj od vile ni razširil na sosedna poslopja.

Ob življenje ob priliki voglarenja. Stolnarjev dom na Lešnici pri Novem mestu je dobil novo gospodinjico iz bogate Vrtačičeve hiše na Žihovem selu. Vesela ohcet je bila obdana po starem običaju od številnih voglarjev, ki so se razdelili na dva tabora, saj je slavil tudi Vrtačičev sosed gostijo. Vrtačiča je jezilo, ker so voglarji zabavljali čez njegovo pijačo ter hvalili sosedovo. Ko so svatje odšli od Vrtačiča na nov nevestin dom na Lešnico, voglarji niso

dali v noči miru. Krog polnoči je šel Vrtačič napajat konja v Krko in je vzel seboj puško. Pri napajanju in na povratku je došlo do spopada med stari Vrtačičem in 27letnim posestnikom sinom Anton Turkom iz Dolenje vasi. Vrtačič je oddal prvi strel v zrak, z drugim je zadel Turka tako nesrečno v prsa, da je zadeti izdahnil. Vrtačiča so zaprli, a gre v tem slučaju radi nesrečnega voglarenja gotovo za silobran.

Prostovoljna smrt Mariborčana v Zagrebu. 20letnega trgovskega pomočnika Pavla Juša iz Maribora so našli blizu Šestin pri Zagrebu ustreljenega v glavo. Komisija je ugotovila samomor radi nezaposlenosti in živčne bolezni. Truplo je moralo ležati že nekaj dni, ker ga je bil sneg pokril, našli so ga pa še le dne 1. februarja.

Predivo in konoplje Vam izdelam v vrvarsko blago. Šinkovec Anton, Celje, Dečkov trg.

Mnogi so porabili priliko. Porabite jo tudi vi z nakupom krasnih povesti: »A njega ni...«, »Kraljica Esterca«, »Pravica in usmiljenje« in »S strelo in plinom«. Dobite jih v Cirilovih knjigarnah po zelo znižani ceni. Kdor kupi vse štiri povesti naenkrat, jih dobi za samo 32 Din.

Mladina in vera.

Verski vidik vedno bolj izginja mladini izpred oči. Take tožbe se vedno bolj čisto pojavljajo zlasti z ozirom na študirajočo mladino. Študenti po vseučiliščih se v mnogih krajih bore malo zanimajo za vero, še manj kajpada za življenje po veri. V Beogradu študira na vseučilišču kakšnih 8000 študentov, med katerimi ni niti enega društva za pospeševanje vere in verskega življenja. »Glasnik«, službeni

list srbske pravoslavne cerkve v Beogradu, razmotriva to vprašanje v 1. in 2. številki letošnjega leta. Najprej ugotavlja žalostno dejstvo, da je vseučiliška mladina brezbrizna za vero, še več, da je proti nji neprijateljsko razpoložena. Nato piše: »Vsi smo ponosni, da smo Slovani. Verujemo, da Slovanom pripada boljša bodočnost. Pozabljamo na petstoletno robstvo. Iz tega velikega zgodovinskega dejstva ne delamo nobenih sklepov. Kakor da bi nam bil Bog pomagal, da poženemo Turke, Nemce in Madžare samo za to, da se potem brezbrizno vdamo epiku-reizmu (lahkoživju), da bi mogli živeti po znanem reku: Za nami pride potop! Mar je minula svetovna vojna

zadnja beseda božje previdnosti? Kdo nam jamči za to, da naše pleme čez 50 ali 100 let ne čaka nova skušnjava in nova preizkušnja? Mladina in mi vsi smo člani trpeče Jugoslavije. Nočemo prerokovati, treba pa je vendar, da smo bistroidni ter da prodiramo v bodočnost. Pogledajmo Japonsko. Ta narod je močan in moder in zaupajoč v sebe ne zgolj radi vojaške opreme. Ta veliki narod veruje v svoje samuraje (plemiške vojake in junake), ima torej idealizem, ima vero in zato je složen, delaven in napreden.« Člankar, potem poudarja, da je glavni vzrok tega nerazpoloženja napram veri pri mladini pomanjkanje sestavne, smotrene verske vzgoje mladine. Je torej isto, kar mi vedno poudarjamo: mladini, in sicer celokupni mladini, inteligentni, kmečki, delavski, obrtniški, je treba dobro urejenega verskega pouka in smotrene verske vzgoje. Za vero ni pri mladini nobenega nadomestila. Izobraževanje mladine, ki ne sloni trdno na verski podlagi, je kvarno za mladino, narod in državo.

*

Sv. Marjeta na Dravskem polju. Domača knjižnica je imela pred kratkim redni letni občni zbor in ob tej priliki pokazala aktivno stanje. Ob tej priliki je osnovala v smislu svojih pravil pevski odsek v povzdigo pevske izobrazbe v domačem kraju. Na ustanovni občni zbor, ki se bo v kratkem vršil, opozarjamo. Podprite dobro stvar in prizadevanje idealnih in idejnih delavcev.

Sv. Benedikt v Slov. goricah. Na pustno nedeljo dne 11. februarja, popoldne po večernih, se vabite vsi domačini in sosedje, prav posebno pa še prijatelji glasbe, da si ogledate prelepo spevoigro v treh dejanjih »Darinka«, katero bo vprizorila naša mladina. Na veselo svidenje stari in mladi!

Sv. Trojica v Slov. goricah. Fantovska Marijina družba priredi svojim prijateljem in prijateljicam v zabavo na pustno nedeljo dne 11. februarja, popoldne ob treh, v samostanski dvorani veselo gledališko igro »Čevljar«, trodejanko. Za dinarček eden, dva ali pet,

razsodnosti razpaljeni stotnik je planil z golo sabljo v hišo pred jokajočega nedolžnika. Po zraku je švisnil zamah težkega meča, ki se je ustavil z glasnim treskom na na dvoje preklani zibelki in prosile so na pomoč samo še zaprte živali... Edina človeka sta brzela na konjih z dvora, kjer je pravkar švignil visok plamen iz polnega skednja...

Ko so posinili na Mursko polje prvi žarki jutranjega solnca, so bili veržejski strelci zopet zbrani v vrbinah ob Muri. Manjkal je le trobentač, Husijanov Draš. Nikdo ni bil zanj v skrbeh. Graničarje je služil šest let, poveljnika turške trdnjave je vodil za nos par let in njega bi naj bil oplazil na smrt kak Krucl! Njegov gospodar »hauptman« je bil mnenja, da se ga je stara pijandura nakresal. Obležal je v kaki kletki. Po streznjenju bo prekanil Kruce in znal Veržejem povedati kaj izvirnega.

Obrazi in roke vseh strelcev so bile počrnele od dima... Molčali so... Z daljnega pogorišča se je kadilo v gostih meglah. Dim je oznanjal proti nebu, da je končan prvi vojni pohod veržejskih strelcev nad Kruce. Ali je bil ubit sploh kateri Krucl, vsaj delni krivec, ni znal nobeden od pohodnikov. Pasjega

sina — Godrnje — ni videl nikdo! O ugrabljeni ter skriti Veržejki ne sluha ne duhal!

Pohod je končal s požigom ter pokoljem nedolžnih. Oni, ki so si hoteli oteti v zadnjem obupu življenje preko potoka, šele bodo postali strašne žrtve tedaj neozdravljive stekline...

Stotnik Karl ni dal glasnega povelja za umik, le z roko je zamahnil preko reke in poletno jutro na Murskem polju je sprejelo veržejske strelce, prve udeležence maščevalnega napada na madžarske Kruce!

Ko so bili strelci vsi na štajerski strani Mure, jim je buknil v hrbet posmeh in glasna opazka: »Hej, Korla, ali ti nisem pravil, da je Godrnja tolovaj — »oberkruc«! Kje imaš svojo Vido? »Ha, ha, omožil si edinko s Krucem? Za svarilo pred roparskim Madžarom si me obrcal. Sedaj si prejel ti gorši sunek, katerega boš najbrž čutil do smrti!«

Cela četa se je ozrla, izvzemši poveljnika. Ob bregu Mure je stal stari cigán Marko Brajdič z velikim medvedom ob strani in se režal iz polnega grla odhajajočim Veržejem...

faltom bode vplival na vodovodni načrt in ga poenostavil. Paris že razglašila, da bodo napravili v najkrajšem času črpalke in vodovod, ki bo dovajal v vsako hišo vročo ter ohlajeno mineralno vodo. Vsled omenjene ugotovitve bo postal Paris središče za zdravilne vroče kopeli.

Otok iščejo.

V Tihem Oceanu sedaj iščejo otok, o katerem ne znajo, če še sploh obstoja. Na nekaterih pomorskih kartah je bil označen pod imenom »Sarah Anne«. Na današnjih zemljevidih manjka. Kaj pa hočejo od tega povsem negotovega koščeka zemlje? Dne 8. jun. 1934

če hočeš sta ali pa sedet! Dosti bo smeha, pa brez greha. Vsi uljudno vabljeni!

Velika Nedelja. Vse prijatelje najiskrenejše vabimo na veseligr »Ženitev«, ki bo na pustno nedeljo po večernicah v društveni dvorani. Nasmeljali se boste do solz in žal vam tudi ne bo. Vstopnina je običajna.

Mozirje. Na pustno nedeljo dne 11. februarja nas посетijo igralci in tamburaši iz Št. Andraža, ki vprizoriijo ob treh popoldne v dvorani g. Majerholda komedijo v treh dejanjih »Scapinove zvijače«, delo znamenitega francoskega igralca in pisatelja Moliéra. K predstavi vlijudno vabljeni vsi Mozirčani in sose-

dje, da tako dokažete napram vrliim Šentandražanom svojo gostoljubnost in spoštovanje in da bodo odnesli od nas najboljši utis. Torej v nedeljo popoldne vsi k Majerholdu v Mozirje!

Šmišel nad Mozirjem. Društvo »Javna ljudska knjižnica« je imelo svoj redni letni občni zbor dne 28. januarja. Odbor je bil razven predsednika g. organista Ivana Naraločnika star potrjen. Število članov se je znatno zvišalo, kar znači, da naša mladina rada čita. Želeli je, da bi nudilo društvo svojim čitateljem mnogo dobrih in poučnih knjig, ker le s tem se bo zadostilo namenu društva.

Žepni koledar Slovenskega gospodarja za leto 1934

Do izšel v drugi nakladi

Ker je prva izdaja tega priljubljene žepnega koledarja pošla in so prihajala na naš poziv vedno nova naročila, smo se odločili, izdati koledar v

II. izdaji. Ker ga moramo na novo staviti, bo izšel tekom februarja.

Prosimo tem potom vse, ki želijo ta koledar, da se sedaj tekom enega tedna prijavijo, ker ga bomo tiskali le toliko, kolikor bo naročnikov.

Podajamo še enkrat vsebino koledarja:

- Koledar, kjer je ob enem zapisnik za vsakdanje notice
- Vremenski ključ in navodilo za določitev vremena
- Cirilica in latinica, kakor se tiska in piše
- Jugoslavija in njen popis
- Poštna pristojbine
- Kraljevska banska uprava
- Proračun kmetijskega oddelka banske uprave
- O zemljiški knjigi
- Čebelnjak
- O sortiranju in vkladanju sadja
- Precejanje in čiščenje vina
- Napake in boleznj vina
- Goveji hlev
- Skrb za plemensko živino
- Škodljivost plemenjenja v sorodstvu pri svinjah
- Kako se pozna starost govedi.
- Kmetijski posevki v Sloveniji

bode namreč popolen solnčni mrk, ki bo radi tega važen, ker bo trajal izredno dolgo, celih 7 minut. Viden bo le po Tihem Oceanu in kakor so preračunali, na golovem pasu, ki je brez koščka suhe zemlje — izvzemši oni izginuli otok »Sarah Anne«, ki se nahaja na starih zemljevidih na vnaprej izračunani širinski stopnji. Otok je torej potreben, da bo mogoče na njem postaviti opazovalne naprave. Na pobudo nemških znanstvenikov je začela iskati omenjeni otok ameriška mornariška opazovalnica. Na

Pokolj in požig nikakor nista pomirila veržejskega »hauptmana«. Neprestano mu je bil pred očmi preko Mure se posmehujoči ciganov obraz, ki je oznanjal zlo...

Veržejci so rajali, ker so zagodli Krucem prvi čardaš. Ropoša je hodil zamišljen; njegova ženka je jokala in tarnala, da se je bilo bati: ob pamet bo radi izgubljene edinke.

Vedno se še ni bil vrnil s pohoda na tostran Mure stari Draš, ki je znal marsikatero pametno v sili.

Trobentač veržejske strelske družine je bil precej let Andrej ali Draš Husijan. Bil je revna bajtarska para, saj še svojih staršev poznal ni. Bridke življenske izkušnje so izklesale iz njega dobrega vojaškega trobentača in moža, kateri je videl nekaj več nego Mursko polje. Ljubezen do rojstnega Veržeja ga je prignala iz dobre turške službe v Bosni nazaj v domači kraj. Sicer ni prinesel med domačine turškega zlata, pač pa koš-listnjak spominov, s katerimi je kratil večere in odmore med delom v poletnih dneh. Kot izkušenegega vojaka so ga sprejeli za trobentača. Povrh je še služil pri Ropoševih za nekakega šaferja. Za delo razven košnje ni bil bogvekaj, se ga je otepal

Naši travniki in živinoreja

Kako se mešajo umetna gnojila

Lovski zakon

Prva pomoč v nesreči

Amortizacija dolgov

Sejmi

Kmetijsko knjigovodstvo in tabele

Poleg teh člankov ima koledar še sledeče tabele:

Kako se določi vsebina debel in hlovov na podlagi dolžinskega in sredinskega premera

Tabela kubičnih metrov dreves

Tabela za preračunanje oralov v hektarje itd.

Koledar brejosti domačih živali

Koliko časa traja pojatev

Teža žive in zakladne živine

Izdatki in prejemki za vsak mesec posebej

Zapisnik delavcev in njih plače

Zapisnik plače v blagu in delu

Zapisnik živalskega prirastka

Kako snažimo madeže

Praznega papirja 64 strani

Na robu centimeterska mera in svinčnik.

Naročila sprejema:

Tiskarna sv. Cirila v Mariboru.

Izjema. »Vsega na svetu se moramo učiti od spodaj na vzgor.«
»Že res, le plavanja ne!«

Zamenjava. Rastreseni profesor pravi poslušalcem: »Danes bomo napravili že itak znani poskus z žabami. In zaradi tega sem prinesel seboj mrtvo žabo!«

Profesor se že / žep, potegne iz njega majhen zavojček, iz katerega se prikaže s svinjino obložen kruh.

»Hm, hm«, vzdihne gospod profesor ves začuden, »prav natančno se spominjam, da sem že zajutrkoval!«

po možnosti. Znal je priganjati, da so si pljuvali drugí bolj pridno v roke in pomagali Ropoševim do procvita. Staremu Drašu se ni postavljaj po robu nobeden delavec v zavesti, da mu veleval vojaški veterani, ki ima za seboj gospodarja in posebno še gospodinjo. Bil je eden onih starih, zanesljivih poslov, spadajočih povsem k družini in ga je imela Vida za strica. Samo ena debela napaka se je oklepala Draša — naluckal se ga je rad, česar pa nikakor ni čutilo Ropoševo gospodarstvo.

Šele drugi večer po požigu Bakovcev se je vrnil Drašek brez konja, strelske obleke in trombe kot razcapan madžarski svinjski pastir.

Kako in kaj se mu je godilo med Kruci onstran Mure, o tem nam bo povedal sam enkrat pozneje.

Draša — ta turški Draš je bil sprejet od gospodarja s težkim pričakovanjem. Mati so mu celo padli krogi vratu in ga odvedli v kuhinjo na posvet. On, ki je bil med graničarji in Turki, bo tudi znal, kam po hiteti za Vido, ko je niso izsledili v Krajini.

Mustačar Draš, na vsa očetova vprašanja in materine solze je le zmigaval z ramami, jedel kot volk, d. bi bil skoraj pospravil dno skleda, pil kot lakonca,

Zahtevajte povsod
»Slov gospodarja«.

Marenberg. V zadnjem tednu januarja so se tukaj poročili: Peter Rek, kovač v trgu, z Marijo Helbl, hčerko prejšnjega trškega župana, in g. Karel Rižnik, posestnik v brezniški župniji, z Ano Hedl, posestniško hčerko v tukajšnjem trgu. — S 1. februarjem je nastavljen za učitelja telovadbe v Ljubljani učitelj na podružni šoli pri Sv. Treh Kraljih g. Maks Ferjan. Na šoli pri Sv. Treh Kraljih je poučeval skoraj tri tedne. — Sejem na četrtri pondeljek po božiču je bil slabo obiskan. Prignane je bilo okrog 40 glav živine, kupčija je bila zelo slaba.

Kapla pri Breznu. Navada je, da vsak napravi bilanco na pragu novega leta. Naj jo še tudi mi sporočimo na tem mestu. Pokopali smo 25 faranov. Gospodarsko stisko pobijati nam je prišlo pomagat 45 novorojenčkov. Poročilo se jih je 10 parov; za letošnji predpust so se prijavili trije pari. Tudi en pogreb smo že imeli to leto. Celo preteklo leto nas je več ali manj tlačilo mokrotno vreme, da nismo mogli dobiti stelje. Sedaj nas pa stiska zima brez konca in kraja; sneg je podrli že nekaj streh na gospodarskih poslopljih.

Podova. Na Svečnico so izvajali v korist šolskega odra Schlarjevi »Dve nevesti«. Za sedanje čase je vsekakor hvalevredno, da se še ljudje v takem številu udeležijo predstave; vedo, da tu najdejo največ utehne svojemu iskanju. Tudi igralci so se v vloge uživali, kolikor se more od njih zahtevati in se sme pričakovati. Nekateri celo nad vse pričakovanje. Delovnim Podovčanom smo zelo hvaležni!

Fram. Meseca januarja so umrle tri matere, po dolgi bolezni in vse dobro pripravljene za večnost: Marija Črnc iz Morja, Marija Bračko iz Ranč in Ivana Moder iz Ješenc. Vse so čakale nad 70 let. Zadnjega januarja pa si je sam končal življenje 18letni Julij Kugl. Ni bil slab in gospodar, ki mu je služil skoro dve leti, je bil z njim prav zadovoljen. Vendar se je lahkomišelnost pregrešil zoper postavo. Ker so se mu pa očitali še drugi prestopki, ki jih ni bil kriv, je postal ves obupan in

zmeden ter je nesrečno umrl. Naj vsi v miru počivajo!

Sv. Jurij v Slov. goricah. Tudi mi Jurjevčani ne spimo, čeravno nas tlačí mráz in križa, pa vendar smo imeli letos sedem parov na oklicih. Med njimi sta stopila pred oltar g. Mirko Krajnc z Milko Bauman iz ugledne Baumanove hiše na Malni. Ob slovesu iz samskega stanu jima kličemo: Prav obilno sreče!

Sv. Trojica v Slov. goricah. Dne 28. januarja smo spremljali na zadnji poti iz Oseka v 82. letu starosti Barbaro Šiško, rojeno Wurzer, doma iz Boračeve, župnija Kapela pri Radencih. Rajna je bila poročena 47 let in že 7 let vdova. Kot dobra žena in mati je rodila šest krepkih sinov in dve hčeri. Dva sina je pobrala svetovna vojna, kar je bilo za njo težek udarec. Leta 1926 pa ji je umrl mož. Obložena z leti in delom je leto pozneje izročila posestvo najmlajšemu sinu, ki si je izbral za tovarišico v življenju Elizabeto Vogrin. Leta 1923 je pobrala nesrečna jetika tretjega sina. Preteklo leto decembra pa najmlajšega, gospodarja Antona, ki je zapustil štiri majhne otroke. Tega udarca pa uboga mati ni mogla več prenašati, zato je že šest tednov za njim, udana v božjo voljo, odšla k nebeškemu Stvarniku. Kot deklica ni obiskovala šole, zato ni znala ne pisati in ne čitati. Kaj rada pa je hodila k mašam in pridigam, da se je izpopolnila v veri, da je lahko svoje otroke vzgojila v krščanskem duhu. Za trud in skrb ji naj bo Večni mil sodnik in dober plačnik v večnosti!

Ruše pri Petrovčah. Zagospodaril je na lepi in obširni kmetiji Kačevi agilni sin Josip Kraker. »A človeku ni dobro samemu iti.« Zato si je poiskal družico v »znani katoliški hiši Štajnerjevi v Arjivasi. Našel jo je v osebi domače hčerke, vrle mladenke Roze Žužejeve. Poročila sta se dne 5. t. m. v Marijini cerkvi v Petrovčah. Novoročena sta bila vskdar vneta za vse dobro, se nista nikdar strašila pokazati svojega katoliškega prepričanja. Bila sta tudi odlična sotrudnika naših katoliških društev. Mnogo sreče in božjega blagoslova!

Št. Ilj pri Velenju. Prosvetni odsek naših gasilcev priredi v nedeljo dne 11. februarja ob treh popoldne v prostorih tukajšnje osnov-

ne šole dve daljši šaljivi enodejanki: »Muta-sti muzikant« in »Čarodejna brivnica«. Poleg tega pa še par kratkih, zelo zabavnih nastopov. Vsi, zlasti pa fantje in dekleta, ki hočete prebiti prijetno urico: Iskreno vabljeni! Sosedje gasilci pa: Posodite in mi Vam bomo vrnil!

Šmarje pri Jelšah. V nedeljo dne 21. januarja je prostovoljna četa vrlih mestinskih gasilcev vprizorila v našem Kat. domu s sodelovanjem izvrstnih šmarskih igralcev znamenito igro »Guzaj«. Vkljub ogromnemu pomanjkanju denarja je bila velika dvorana nabit polna. Igralci so svoje vloge na splošno zadovoljnost gledalcev prav izvrstno rešili. G. urednik, to Vam je bilo dobre volje in smeha na cente, samo še Vas je manjkalo, da bi bila množica gledalcev še bolj popolna. — Tukajšnji neumorno delavni žandarmeriji se je posrečilo dobiti v pest uzmoviče, ki so ogrožali tujo lastnino po šmarski okolici. Pred vsem dobrodošla jim je bila perutnina, ki daje ba-je okusno pečenko. Če pa kaj ostaja čez potrebe želodca, se pa seveda lahko proda, saj se denar vendar vsak dan rabi. Orožniki so tatiče odpemili v zapore tukajšnjega okrajnega sodišča, kjer bodo gotovo prejeli zasluženo kazen. — Prišli so ženini sem iz šentvidske sirani, ki so si pri nas izbrali mlade neveste ter jih odpeljali na svoje lepe domove. So hrbčki, doline in strme gore, prešmentani fantje pač zvohajo vse. Janez Mlakar, posestnik v Bodrišni vasi, župnija Sv. Vid pri Grobelnem, si je izvolil za življensko družico Marijo Vrešak, po domače Lorgerjevo Micko iz Predela. Marija Lorger, po domače Vrbovska Micka, je odšla gospodinjiti h Kalarjevem v Ponkovo. Cecilija Sivka, po domače Janezova Cilka iz Senovice, je pa postala ženka Fr. Vrbovskega, posestnika v Sotenskem. Nebeški Oče, blagoslovi novoročence, daj jim obilno sreče in potrpežljivosti, da bodo zadovoljno prenašali križe in težave zakonskega stanu. — Kaj pa delamo sedaj v zimskem času? Citamo »Naš dom«, katerega smo dobili v tako lepi obliki, da nam je kar na srce prirastel, in »Slovenskega gospodarja«, katerega vsak težen težko pričakujemo, ko ga pa dobimo, se pa kar stepemo za njega, ker bi ga vsak rad prvi prečital. Sankamo gnoj na njive in v gorice, kamor je pač treba ter opravljamo

je razkramal najprej svoj doživljaj s pretvorbo iz strelskega trobentarja v ogrskega svinjskega pastirja. Povest o madžarskem vinu, o smrtni nevarnosti v kručevskih krempljih in o pobegu s pomočjo svinj je pripravil očeta Karla do krohota in jokajočo mater do brisanja solz.

Pri popolnem umirjenju resnega položaja si je obrisal pokrepčani Draš mustače ob rokav in menil sigurnega obraza: »Kar se tiče Vide, bo treba k Herpici pod Ptujsko goro. Naj bo z baburo kar hoče. Če je v zvezi z nebom ali no — Bog nas varuj — s peklom, zna le, kaj bo! Gospodi ne pove nič. Dvakrat so jo že pestili po ječi, da bi jo omehčali za grmado, pa le ni slo! Kmetu je vsikdar na uslugo v zavesti, da je ne bo izdal duhovščini in ne sodišču.«

Ko je izustil Drašek ime Neže Herpice, so ga rotili mati Magdalena pri peterih ranah Križanega, naj se napoti on do nje, saj mu je znana žalostna zadeva kakor staršema. Turški stric je kajpada obljubil vse. Tudi njemu je bila Vida po lastnem zatrdilu — srčni ocvirk.

Najprej se je prespal, dobrodušnost veržejska. Drugo jutro so ga založili mati z brašnom za na pot

in za vedeževalko. Oče mu je pripel ob sedlo trebušasto čutaro. Draša je jezdil prvič v življenju k ženski po pogled v — bodočnost!

Vrnil se je drugi večer pijan kot muha. Komaj in komaj so izpredli iz njega mati, da je izbrbotal izza gostega plota mustač, da je resnično bil pri vedeževalki. Babnica nikakor ni stara. Prebiva kot kmetica v čedni hiši pod Ptujsko goro. Ko je prijezdil do nje in povedal, kaj bi rad, ga je odvedla v štibele, kjer je vladala povsem tema. Okna sploh nima taista luknja. Niti pri podbojih ne more v vedeževalni prostor trohica svetlobe. Oba sta vstopila v temo. Bable je sedlo na klop krog mize in vkresalo lojenko. Moral ji je podati desnico. Pri medlem svitu sveče je zasadila vanj svoj čarovniški pogled, da ga je pretreslo po vsem životu, kakor nikoli poprej v življenju. Zensčina ga je gledala liki sam bognasvaruj, njegova roka je dregetala v njeni... Ze je kanil pobegniti pred slabotno žensko, pa je odvrnila sama njegovo desnico in ga nahrulila: »Tnalo veržejsko! Gleda vame bedasto kakor vol! Niti v sorodu nisi z ugrabljeno in tebi, teslo mustačasto naj prerokujem usodo deklina? Če bi bil vsaj prinesel seboj onaj ruto, v katero so

delu je ameriško bro-dovje v Tihem Oceanu. Ker imajo časa 4 leta, bodo otok že iztaknili, če se ni pogreznil vsled potresa in če je sploh kedaj obstojal.

Pozor! Pozor!

Za češčenje presvetega Rešujega Telesa je izšel nov molitvenik

„Pridite, molimo!“

ki obsega poleg običajnih molitev tudi šest molitvenih ur za skupno molitveno ure. Zelo priročna knjiga stane samo Din 16— z rdečo obrezo in Din 20— z zlato obrezo.

Knjica se naroča pri
Tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

raznovrstna hišna in hlevska dela. Nekateri, ki bi radi hitro obogateli, pa z mrzlično naglo pripravljajo vse, kar je potrebno za otvoritev novih naslovov. Jaz pa pravim, ljudje božji, le bolj počasi, da si prstov ne opečete, kajti hmeljske cene so silno zapeljive, hmeljski kupci pa zelo muhasti. Smučarjev in seveda tudi smučaric pa kar mrgoli pri nas v Šmarški dolini. Vse je na smučeh, staro in mlado, čeprav so smučke včasih presneto muhaste, ker nosijo svoj tovor, kadar se jim pač zljubi. Vkljub temu pa šport gospoda Smuka zelo lepo napreduje.

Sv. Jedert nad Laškim. Smrt pobira, ne izbira: Blan Helena, Laznik Justa, Nemeč Silva, Krašek Mica, Selič Franca, Lupše Julia, Napret Barbara so ženske, ki jih je smrt pokosila. Tudi moške je morila: Vengust Franc in Knezov Jurij, Seme Ivan, Franc Lavrinčev so šli v večnost. Sedemnajst let je štel najmlajši, sedem in pol križev pa najstarejša žena. Vsi naj počivajo v miru! Trnovhribci in Golčani, Hudobjameci, Belovljani, Trnovljani, Zagrebanci, pa Rečičani farani.

NOVE KNJIGE.

Drugi zvezek krasnega in vsega priporočila vrednega družinskega lista »Mladika« je izšel pri Mohorjevi družbi v Celju. »Mladika« stane letno 84 Din, s krojno prilogo 100 Din.

Listnica uredništva. Vprašalca iz Savinjske doline: Da ne objavljamo odločb upravnega sodišča v Celju o razveljavljenju občinskih volitev, nismo mi krivi. — Mala Nedelja: Za sporočene novice, ki tudi zanimajo širše kroge, ni treba nič plačati.

Lukolela na ekvatorju v belgijskem Kongu, 20. XII. 1933.

Potovanje v Afriko.

Anton Kramberger, misijonar.

Dalje.

Ker sem imel samo štiri dni določene za ogledovanje pariških znamenitosti, sem moral brž naprej. Kar mimogrede sem si ogledal Eiffel-ov stolp, katerega so že gotovo mnogi bralci vi-

deli vsaj naslikanega. Čudovito delo človeškega uma! Kdor hoče iti na vrh stolpa, mora plačati 30 francoskih frankov za svojo radovednost. Precej slano, kaj ne! In ko prideš do vrha, kaj vidiš? Neštevilno umazanih črnih hiš pariškega mesta!

Montmartre, krasno svetišče, posvečeno presv. Srcu, v njem je izpostavljena noč in dan Najsvetejše! Veličastna stavba, vsa iz rezanega kamna. Nisem veliko občudoval in ogledoval stavbe same, marveč sem rajši molil in prosil presv. Srce blagoslova za pot in delo, ki me čaka. Slovenska domovina, tudi tebe sem se tu spominjal in te priporočal božjemu Srcu, da bi mogla prenesti preizkušnje, ki so prišle nad tebe! Ne obupaj, dragi narod slovenski, še ti bo sijalo sonce!

Nekako nerad sem šel iz svetišča, pa sem moral iti. Kod sem te dni vse hodil, tu ne morem popisati, ker nimam dovolj časa. Prav pošteno so se mi zamerili Parižani zavoljo vstopnine, ki sem jo moral povsod plačati. Ti prešmentani ljudje odirajo tujca, da je joj. Povsod, kamor prideš, plačaj vstopnino, ki ni ravno majhna. Najmanj so še zahtevali za vstop v Pantheon, namreč samo 2 franka, drugod pa povsod po 5 frankov, ponekod celo 25. Edino zaplenjene topove, ki so na dvorišču vojnega muzeja, so pustili gledati brez vsake vstopnine. V neki cerkvi je neka dama prav sitno zahtevala, naj kaj darujem za afriške misijone. Odgovorim ji: »Oprostite, gospa, jaz vprav tja potujem. Torej lahko kar meni izročite, kar ste nabrali. Tu, prosim, moj potni list.« Kako dolg obraz je naredila! Jaz pa v smeh. Pobegnila je iz cerkve. Ni namreč pobirala za misijone, marveč za — svoj žep!

Pariških zanimivosti sem bil kmalu sit, nekaj zavoljo presnete vstopnine, s katero odirajo tujca, nekaj pa zato, ker je bilo preveč naenkrat. Ne smem pozabiti zabeležiti naslednje: Obiskal sem tudi tisto cerkev, mislim, da ima sv. Gervazija za patrona, v katero je

med svetovno vojno udarila med službo božjo ob 10. uri predpoldne nemška granata in napravila strahovito opustošenje. Porušila je polovico oboka v srednji ladji in ne vem koliko ljudi pobila, ker je bila cerkev polna vernikov. Od zadaj, ko se pride v cerkev, visita dve sliki, ki predstavljata to razdejanje ob času svetovne vojne.

Zadnji dan sem še malo v Versailles (Vrzej, kakor rečejo Francozi) šel pogledat. Tu stoji grad nekdanjih francoskih kraljev. Najprej sem moral plačati prav pošteno vstopnino, za kar pa mi ni bilo preveč žal, ker se tu res vidijo krasne reči. Posebno me je zanimala krasna grajska kapela. Pokazali so mi tudi dvorano in mizo, kjer je bil podpisan po svetovni vojni mir v Nemčiji. Tudi nekdanji kraljevi vrtovi ter parki so res krasni. Če ima kateri izmed čitateljev kaj dosti jurčkov na razpolago, mu svetujem, naj si gre to krasoto sam ogledat.

Po štiridnevem ogledovanju mesta sem bil bolj utrujen, kakor če bi kosil po pesniških travničkih. Kar oddahnil sem se, ko sem iz vlaka opazoval prostrana in skrbno obdelana polja, katera se razprostirajo proti belgijski meji. Po dobri uri vožnje z brzovlakom smo prišli do kraja, kjer je bila med vojno fronta. Še sedaj so tam deloma ohranjeni betonirani strelski jarki. Tu in tam se vidijo porušene vasi, zraven njih pa so pozidane nove. Po prostranih pašnikih so se pasle velike črede lepo rejene goveje živine, po večini črne z velikimi belimi lisami. Takšno živino sem opazil tudi v Belgiji. To so tiste svetovno znane krave mlekarice, ki dajo pri skrbni postrežbi do 45 litrov mleka na dan. Slovenski kmetovalci, sem bi trebalo, da bi se šli učiti, kake se mora živina krmiti, da je od nje res kaj dohodka.

Na francosko-belgijski meji zopet vse žepe prevohajo ti prešmentani finančarji, ki v svojem, menda na celem svetu edinstvenem preizkovanju res zaslužijo, da bi jih kura pičila, kakor

Lepe tiskovine

za trgovce, obrtnike, urade, kakor tudi večbarvne razglednice, barvotiske in druge v svojo stroko spadajoče tiskanice v latinici in cirilici

izvršuje

hitro, solidno in po najnižjih cenah

Tiskarna sv. Cirila v Mariboru

Roroška c. 5

Cekov. račun št. 10.602

Telefon interurb. št. 2113

kapale materine solze, bi nekaj lahko rekla. K meni morata oče ali mati, ker ju spaja najozje krvno sorodstvo z osebo, koje usodo naj uganem! Tako se mu je godilo. Lahko si mislite, da nisem dal zlodejevi sestri ne denarja, ne mesa in ne pijače!

Draša je govoril istino. Po temeljitem razmišljanju sta odjezdila čez par dni do Herpice z obilnimi darovi Ropoša in Draš, ki je bil za vodnika.

V temni čumnati pri brljenju sveče in podaji desnice je zvedel junak Ropoša prerokbo, da so mu klecnile noge in je omahnil po klopi.

Herpica mu je povedala iz oči v oči brez prikrivanja: »Vrnitev hčere boš doživel samo ti. Kar še ni bil nobeden iz Veržeja, boš postal ti — stari oče sinu turškega mogočnjaka!«

Pogled v bodočnost ugrabljenega edinke je bil razgrnjem pred očetom v nekaj besedah brez posebne razlage in tolmačenja. Vedeževalka je upihnila luč, hušnila iz štibelca in pustala staro grčo samega, dokler si ni toliko opomogel od groznega presenečenja, da se je zmotil na svetlo.

Pri pogledu na prepadeni gospodarjev obraz je uganil tudi Draša, da z Vido ni in ne bo dobro. Prav

nevoljen je razkladal prinešene darove in je potegnil sam na dolgo iz čutare, predno je upal iz sebe zunaj pri solčni svetlobi z vprašanjem: »Neža, no — no, dosti si dobila. Prerokuj še meni, kaj neki čaka mene?«

Niti prav končal ni radovednosti, že je čul, česar ni pričakoval in še manj verjel: »Ti, lakonca veržejska, utonil boš v sodu vinal!«

Draša ni bil strahopetec, pa ga je le osupnilo par preroških besed, da je odprl na široko usta, kakor bi razpotegnil staro lesno na plotu, ni spravil iz sebe niti besedice v odgovor, ne pa da bi bil pljunil babnici v obraz, kakor se je ponašal pozneje med Veržejci na izmišljeno plat.

Gospodar in sluga sta jezdila izpod Ptujске gore v Veržej brez pomenkov.

»Hauptman« Ropoša ni zaupal po vrnitvi ne ženi, ne Drašku ali komu drugemu, kaj je zvedel o Vidini usodi iz ust ptujskogorske čarodejke.

Draša, ta je seve barlantal o svoji smrti v polnem vinskem sodu. Sam se je krohotal ženski dalekovidnosti in z njim ves Veržej.

(Dalje sledi.)